

ЗАКОН

351.79
(497.1)

РЕГУЛИСАЊУ И УПОТРЕБИ ВОДА

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

1905

МИ
ПЕТАР I
по милости Божјој и вољи народној
Краљ Србије

ПРОГЛАШУЈЕМО И ОВЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА, САЗВАНА У РЕДОВАН САЗИВ ЗА 1905. ГОДИНУ,РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН
о
РЕГУЛИСАЊУ И УПОТРЕБИ ВОДА

који гласи:

Опште одредбе.

Чл. 1.

Ради мера потребних за регулисање и одржавање текућих водâ; за спречавање поплава, исушивање мочари; наводњавање; подешавање река за пловидбу, грађење пловних канала; за оснивање задруга за извршење ових радова и у опште за употребу воде, установљава се при Министарству Народне Привреде нарочито одељење под називом „Хидротехничко Одељење“ и нарочито саветодавно тело под називом „Управа Водâ“.

Чл. 2.

Који ће се од радова, побројаних у чл. 1. овога закона, којим редом и у коме обиму предузимати, решава Министар Народне Привреде по саслушању „Управе Водâ“.

Чл. 3.

Сви радови, који се предузму по наређењима овога закона, јесу радови који се врше у општем интересу.

Чл. 4.

Све радове изложене у чл. 1. овога закона вршиће и о њиховом одржавању стараће се било држава, било окрузи, било срезови, општине, задруге или приватна лица.

Чл. 5.

Нико не сме у раду ометати особље, које премерава, снима, обележава, извршује или се брине о одржавању радова обухваћених овим законом. Сваки сопственик земљишта дужан је допустити прелаз преко свога имања као и намештање и побијање белега, коља и других знакова потребних за премеравање, обележавање и извршивање радова.

Ако се при томе буде учинила каква штета имању, она ће се сопственику накнадити по споразуму или по процени.

Полицијске и општинске власти дужне су указивати помоћ особљу које врши послове по овоме закону.

Чл. 6.

За експропријацију и накнаду штета у опште важе и при овим радовима наређења закона о експропријацији при грађењу железница.

Чл. 7.

Ако би се овим радовима крњило или и савсм уништило какво стечено право на употребу воде, то ће се за сваки поједини случај ценити величина штете и сопственику одредити накнада, коју ће му дати оно лице или оно тело за чији се рачун врше ови радови.

Чл. 8.

Све пројекте за извршење ових радова одобрава Министар Народне Привреде по саслушању Управе Водâ. Али пре но што се приступи извршењу, Министар Народне Привреде објавиће у свима заинтересованим општинама, да је план за извршење извеснога рада готов и да се може видети у месту и за време које он одреди. То ће место по могућству бити на средокраји општина у чијим се атарима дотичан рад има да изврши.

Чл. 9.

Ради подмирења општих трошка, као и ради финансирања или потпомагања поједињих предузећа по овом закону оснива се Фонд Водâ, Приходи овога фонда су:

1. стална годишња државна помоћ у суми од 200.000 динара;
2. једна четвртина свакогодишњег прихода Шумског Фонда;
3. државни приходи по закону о риболову;
4. приход од права на употребу воде;
5. износ разреза на земљишта која су добила користи од извршених радова по овоме закону из Фонда водâ, који не може бити већи од 20% непосредног пореза дотичног лица;
6. приходи од земљишта добијених за државу извршењем ових радова;
7. прилози округа, срезова, општина, установа и приватних лица; и
8. новчане казне изречене по овом закону.

Чл. 10

Фонд водâ налази се код Управе Фондова, а њиме рукује Министар Народне Привреде.

Из овога фонда подмирују се и издатци за Управу Водâ и плаћа привремено техничко особље.

Чл. 11.

Нико не може без одобрења Министра Народне Привреде предузимати никакве послове у одређеном обиму извршених радова.

Чл. 12.

Сви спорови који се појаве при примени овог закона, решавају се као хитни.

Чл. 13.

На случај опасности од поплаве или какве веће штете која се може спречити само брзом помоћи, ако би требало н. пр. отклонити загушивање леда, или одбранити какву грађевину, насип, изливаше воде, било да се спасе становништво и стока, захтевану помоћ на позив органа Министра Народне Привреде или на позив месне полицијске власти дужне су дати не само оне општине којима опасност прети, него и све оближње општине. Та помоћ састојаће се у радној снази, запрези, давању потребне грађе и т. п.

Ако би општине, које су у помоћ притекле, тражиле накнаду за дати материјал, то ће по свршеном послу, онај коме је дужност да одржава дотични део текуће воде тражену накнаду платити било по слободној погодби било по процени вештака.

Чл. 14.

Министар Народне Привреде може ради одржавања изворишта текућих вода у исправном стању забранити сасвим или ограничити сечу шума и преоравање пашњака, као и предузети или наредити регулисање јаруга, точила, пропала, сувих потока, пошумљавање оголелог изворишта и т. п.

Тако исто Министар Народне Привреде може забранити уз справедљиву накнаду копање ровова у правцу главнога нагиба страна, као и наредити да се, где такви радови постоје а

штетни су, затрпају или изместе у правцу блажег нагиба.

Чл. 15.

На свима рекама, речицама и потоцима који проузрокују поплаве или чине друге штете предузеће Министар Народне Привреде мере и радове да поплаве спречи и штете отклони.

Чл. 16.

После сваке веће воде Министар Народне Привреде, у споразуму са Министром Унутрашњих Дела, наређиваће према потреби чишћење река, речица и потока. Свака општина, у чијем се атару текућа вода налази, дужна је да то изврши по упутствима Министра Народне Привреде и надзорних органа.

Регулисање

Чл. 17.

Под регулисањем текуће воде разуме се:

1. вршење оних послова који су потребни да се обезбеди правilan ток воде; а ако би река била пловна да се обезбеди и пловидба, тим тога да се обезбеде сталне обале и корито;
2. да се ограничи велико разливање воде;
3. да се одстрани засишање корита и долина шљунком и наносом са стрмних страна;
4. да се нагло или бујно сручување воде из планина зауставља и спречи задржавањем воде у загатима;
5. да се постигне кориснија употреба воде; и
6. да се заштите здравствени интереси.

Чл. 18.

Сва правила, која се тичу израђених планова за регулисање, одржавање и надзор текућих водâ, прописаће Министар Народне Привреде у споразуму са Управом Водâ.

Члан 19.

Кад се утврди пројекат за регулисање неке реке, Министар Народне Привреде у споразуму са Министром Унутрашњих Дела по саслушању заинтересованих одредиће начин и програм извршења тога пројекта.

У том циљу може Министар Народне Привреде одређивати и нарочите локалне комисије.

И сушивање

Члан 20.

Министар Народне Привреде предузеће мере да се исуше ритови, блата и мочари у земљи.

Члан 21.

Ако сопственици не пристају или се ма у чему противе исушивању ритова, блата и мочари, а то би и са здравствених разлога ваљало што пре учинити, Министар Народне Привреде наредиће израду потребних пројеката.

Кад се утврди начин и састави пројект за исушивање, позваће се дотични сопственици (или њихови представници) да се понова изјасне хоће ли пристати на извршење ових радова.

Ако сопственици (или њихови представници) сада пристану, споразumno ће се утврдити извршење и финансирање као и одржавање радова.

Не пристану ли пак онда ће Министар Народне Привреде наредити извршење пројекта о трошку Фонда Водâ.

Ако се и по извршењу ових радова сопственици не сагласе о исплати за месец дана, онда ће суму коштања извршеног пројекта, Министар Народне Привреде комисијски распоредити на њих и оне, чија би имања извршењем радова добила у вредности сразмеран део коштања, који ће се наплаћивати годишње за одређени број година. На решење о том распореду сваки заинтересовани може се жалити Државном Савету.

Члан 22.

По одобрењу Министра Народне Привреде, могу сопственици и сами предузимати и извршити исушивање ритова, блата и мочари. Пројекти за то Министарство Народне Привреде израдиће им бесплатно.

Члан 23

Ако се више од половине сопственика сагласе да предузму радове око исушивања ритова, Министарство Народне Привреде наредиће извршење радова, а према сопственицима који нису пристали поступити по чл. 21.

Наводњавање

Члан 24.

Да би се наводњавањем увећао принос земљишта, наређиваће Министар Народне Привреде потребне студије и израду пројекта за те радове о трошку Фонда Водâ.

Члан 25.

Кад се већина сопственика земљишта или кад се сопственици најмање $\frac{2}{3}$ површине дотичног земљишта изјасне за наводњавање, онда су дужни у истоме да учествују и они сопственици, који се за такво предузеће нису изјаснили. Наплата таксе за употребу воде од њих, ако се не сложе, вршиће се такође по одредби чл. 21.

Чл. 26.

За случај да се сопственици удруже ради извршења радова за наводњавање, Хидротехничко Одељење са Управом Водâ израдиће нарочити статут за такву задругу, правила и упут за администрацију, одржавање тих радова и употребу воде.

О пловним рекама и грађењу пловних канала.

Чл. 27.

У интересу трговине и привреде у опште предузеће Министар Народне Привреде проучавање и израду пројекта за регулисање река ради пловидбе и за грађење пловних каналова.

Чл. 28.

По изради пројекта Министар Народне Привреде предлагаће за сваку реку или канал законе и правила ради извршења радова и експлоатације.

Вода за пиће

Чл. 29.

Ради снабдевања поједињих места у земљи чистом и здравом водом за пиће, Министар Народне Привреде упутиће на захтев мештана или по своме нахођењу потребно особље ради давања упутства и израде пројекта.

Где би мештани занемарили извршење пројекта, Министар Народне Привреде може о њивом трошку наредити то извршење. При том ће опет поступити по чл. 21.

Задруге

Чл. 30.

За све радове наведене у овоме закону могу се образовати задруге по правилима које Министар Народне Привреде буде прописао.

Чл. 31.

Ако се сви сопственици сложе да извесан рад о своме трошку изврше и потребну суму новаца за извршење депонују, могу цело извршење радова уступити појединим предузимачима. У том случају потребно је да Министар Народне Привреде одобри пројекат и погодбу.

Организација

Чл. 32.

Хидротехничко Одељење Министарства Народне Привреде дужно је:

1. да прибира податке и проучава узроке поплава;
2. да према прикупљеним податцима предлаже рационалне и савремене начине за отклањање поплава;
3. да израђује пројекте и руководи извршењем истих;
4. да даје иницијативу и упућује заинтересоване да се удружују рад извршења и одржавања свих радова по овом закону;
5. да проучава сва питања о примени воде у пољској привреди и индустрији у најширем обиму;
6. да проучава и израђује све законе и правила како за рад у овоме одељењу тако исто и за извршење и одржавање свих радова за примену воде; и
7. хидрометријску службу — у погледу речних, кишомерских и снегомерских посматрања заједно са службом прогнозе и извештавања о поплавама — врши опсерваторија под управом и старањем Министра Народне Привреде.

Чл. 33.

На челу овог одељења стоји начелник, који мора бити инжињер; друго техничко особље поставља се по потреби пословима и број се његов предвиђа буџетом. Све техничко особље поставља се по закону о уређењу Министарства Грађевина.

Привремено особље плаћа се из прихода Фонда Водâ, но годишњи издаци на ово особље не могу бити већи од 20% прихода фонда.

Чл. 34.

Да би се без одлагања могли отпочети претходни радови, образован је одмах саветодавно тело: Управа Водâ.

Председника и чланове ове управе именује Краљ указом на предлог Министра Народне Привреде на пет година.

Управа Водâ има десет чланова.

По положају улазе у Управу Водâ:

1. Професор хидротехнике на Универзитету.
2. Начелник одељења за пољску привреду и ветеринарство Министарства Народне Привреде.
3. Начелник шумарског одељења Министарства Народне Привреде.

4. Начелник хидротехничког одељења Министарства Народне Привреде.

5. Један члан кога бира технички факултет Универзитета.

6. Један инжињер Министарства Грађевина.

Министар Народне Привреде предлаже остале чланове, од којих један мора бити лекар а један правник.

Чл. 35.

Према извршеним претходним радовима и прикупљеним податцима на терену стављаће се план са предмером и предрачуном радова за извршење дотичног објекта који ће прегледати Управа Водâ и са својим мишљењем поднети Министру Народне Привреде на одобрење. Министар Народне Привреде може пре свога одобрења тражити ако нађе за потребно и мишљење Грађевинског Савета Министарства Грађевина о састављеном пројекту; премеру и предрачуна.

Надлежност и поступак

Чл. 36.

Надзор над свима пословима, који се по овоме закону тичу регулисања и употребе водâ,

одбране од воде као и надзор над одржавањем извршених радова врши Министар Народне Привреде преко својих органа.

Трошкови око самога одржавања свршених радова падају на терет оних у чијем су интересу извршени.

Чл. 37.

О дужности заинтересованих, о начину одржавања, као и о распореду издатака за одржавање прописаће Министар Народне Привреде по претходном саслушању Управе Водâ нарочито правилник за сваку врсту радова.

К а з н е

Чл. 38.

Новчаном казном до 300 динара или затвором до месец дана, казниће се сваки онај, који какав предмет или грађевину подигне или измени без потребног одобрења по овоме закону, или то учини противно погодбама постављеним у одобрењу. Подигнута грађевина има се изменити или уклонити.

Чл. 39.

Новчаном казном до 200 динара или затвором до двадесет дана казниће се, у колико то није кажњиво по одредбама општег казненог законика, сваки онај: који противно ради одредбама чл. 6. одељак I. чл. 12., 14., 15. и 17.

Чл. 40.

Овлашћује се Министар Народне Привреде да у споразуму са Управом Водâ пропиши правилник за извршење овога закона.

Чл. 41.

Све преставке, молбе, жалбе, записници и сва остала писмена, која потичу из вршења овога закона, не плаћају таксе.

Чл. 42.

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише а обавезну силу добија тридесет дана пошто се обнародује. Тада престају сви законски прописи и правила која би му била противна.

Препоручујемо Нашем Министру Народне Привреде да овај Закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о извршењу његову старају; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

18. децембра 1905. год.

у Београду.

П Е Т А Р С. Р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат
чувар државног печата,

Министар правде,

Драг. Д. Петкић С. Р.

Председник
Министарског Савета,

Министар
просвете и црквених послова,
Љуб. Стојановић С. Р.

Заступник
Министра иностраних дела,
Министар војни.
генерал-штабни пуковник,

В. Антонић С. Р.

Министар војни,
генерал-штабни пуковник.

В. Антонић С. Р.

Министар грађевина,

Влад. Тодоровић С. Р.

Министар
унутрашњих дела,

Ив. П. Павићевић С. Р.

Министар финансија,

Д-р М. Марковић С. Р.

Министар правде,

Драг. Д. Петкић С. Р.

Министар
народне привреде,

М. Драшковић С. Р.

б. 37463